

Ob grobu prof. Sime M. Milojevića (1894-1969)

12. septembra 1969 nas je zapustil še eden od markantnih zastopnikov tiste generacije srbskih geografov, ki so bili še neposredni učenci in nasledniki Jovana Cvijića. Pokojnik, redni profesor beogradske univerze dr. Sima M. Milojević, je bil med temi nasledniki eden od najsamostojnejših, iskal je v svojih raziskovanjih novih potov, a ker je bil med njimi tudi eden od osebno najskromnejših, je bilo njegovo delo na zunaj in na daleč morda manj zapazeno. Vrh tega njegovi delovni življenjski poti usoda ni bila vedno preveč naklonjena: ko je vojna vihra dne 19. oktobra 1944 sprožila požar v Geografskem inštitutu beogradske univerze, je bilo uničenih v rokopisu precej njegovih krasoslovnih razprav, rezultatov njegovega raziskovalnega dela v najzrelejših letih, na poti k življenjski sintezi. Tudi po vojni so ga razmere prisilile, da se je moral na geografski katedri beogradske univerze čezmerno obremeniti s predavanji iz najrazličnejših predmetov, celo takih, ki so bili daleč od njegovega ožjega raziskovalnega področja (kartografije, ekonomske geografije Jugoslavije itd.), kar mu je močno razdrobilo čas in energijo ter ga zavrlo v njegovem raziskovalnem delu.

Sima Milojević je bil predvsem geomorfolog. S svojo doktorsko disertacijo pri J. Cvijiću »Leskovačka kotlina sa okolinom« (Glasnik Geografskog društva 1924) je sicer začel delo na normalnem reliefu, čemur se tudi pozneje ni docela odrekel, vendar pa se je pozneje v glavnem usmeril v geomorfološko proučevanje krasa. Kot aktiven speleološki raziskovalec je pripravil vrsto krasoslovnih razprav, od katerih so najznačilnejše in v marsičem po svojih rezultatih najbolj samonikle tiste, ki se ukvarjajo s speleologijo in hidrologijo Popovega polja in okolice (v letih 1926-1929). Neke vrste sintezo njegovega dela in njegovih pogledov na tem področju pa je predstavljalo monografično delo »Pojave i problemi krasa«, ki je izšlo v »Posebnih izdanjih« Srpske Akademije Nauka, knj. CXXIII, leta 1958, v katerem zaslužijo največ pozornosti pokojnikove ugotovitve in teze o vlogi t. im. brahiklaz na hidrografske razmere in morfološke poteze na krasu. Milojević je s svojim delom želel tudi čim več koristiti zahtevam praktičnega življenja. Lahko bi ga torej po današnji navadi uvrstili med »aplicirane geografce«. To velja zlasti za njegovo hidrološko delo, kjer je imel stalno v mislih probleme vodne oskrbe na krasu. V tej smeri je značilno eno od njegovih zadnjih objavljenih del (»Problemi asanacije termalnih i radioaktivnih vrela Niške Banje«, Zbornik radova Instituta za proučavanje krasa »Jovan Cvijić, knj. 2, Beograd 1958), v katerem se je lotil v naslovu navedenega vprašanja na osnovi lastnih proučevanj kraških terenov okrog tega zdravilišča. Da je bil praktični problem Niške Banje uspešno rešen, je predvsem njegova zasluga, čeprav so v javnosti poželi več priznanj tisti, ki so svoje praktične ukrepe oprli na njegova prizadevanja. Tudi v tem se je pokazala nekakšna tragična logika njegove življenjske poti. Saj je tudi svoje edino vidnejše zunanje priznanje, podelitev medalje Jovana Cvijića s strani Srbskega geografskega društva, prejel šele razmeroma pozno (1965 leta).

Tudi mero spoštovanja in priznanja s strani svojih učencev, ki so se vse do zadnjega oplajali ob njegovih znanstveno-pedagoških prizadevanjih, smo spoznali na zunaj šele ob njegovi smrti, ko so mu med drugim posvetili 1. številko »Glasnika Srbskog Geografskog društva« za leto 1969 s toplo in pravično napisanim nekrologom izpod peresa enega najtipičnejših med pokojnikovimi učenci, prof. Dušana Dukića. Tudi pred nami, ki smo ga zadnjčre srečali še ob otvoritvi novega muzeja Jovana Cvijića v Beogradu oktobra 1968, ostaja njegov lik stromen in svetel, kakor je bil.

Svetozar Plešić

Ob smrti Jeana Corbela

22. februarja 1970 je v Španiji, kamor se je podal na raziskovanje korozijske intenzivnosti na krasu, ob avtomobilski nesreči izgubil življenje Jean Corbel. Njegova raziskovalna dejavnost je segala v različne veje fizične geografije in uveljavljal se je tudi kot organizator glacioloških ekspedicij. Vendar

bo ostalo njegovo ime najtesneje povezano z razvojem moderne kraške geomorfologije. Ko je v petdesetih letih našega stoletja stopila v ospredje geomorfološkega zanimanja klimatska geomorfologija, je vzbudil pokojnih pozornost s svojo disertacijo, objavljeno l. 1957 pod naslovom *Les Karsts du Nord-Ouest de l'Europe et quelques régions de comparaison*. O njej je poročala tudi naša revija v letniku XXXI (1959). V tej knjigi je umrli francoski geograf zagovarjal tezo, da sta korozija karbonatov in razvoj kraških oblik najhitrejša v hladni subarktični klimi, kar je bilo v nasprotju z dotlej razširjenim mnenjem o najintenzivnejši koroziji v tropih. S tem je Corbel izzval posebno zvrst kraške geomorfologije, meritve trdot kraških voda in izračunavanje korozijske intenzivnosti na osnovi vodnih trdot ter vodnega toka. Gnan od sile raziskovalca in v polemiki z drugimi je sam ali skupno s kemiki in drugimi strokovnjaki prekrižaril na avtomobilskih ekspedicijah kraške predele od Spitzbergov in Kanade do Sahare in tropске Amerike. Dvakrat je prepotoval tudi Dinarski kras. Sledila je dolga vrsta morfoloških člankov, ki jih je objavil v francoskih in drugih revijah in ki so naletele na živahen odmev v svetu. Kdor bo hotel presojati Corbelov prispevek k zgradbi moderne kraške geomorfologije, bo moral upoštevati razvoj njegovega mišljenja od prvih trenutkov do referata, ki ga je imel septembra 1969 na V. mednarodnem spelološkem kongresu v Stuttgartu. Tam je proglasil namesto temperature vodni odtok za poglavitni dejavnik korozijske intenzivnosti. Ne glede na to, koliko Corbelovih ugotovitev bo vzdržalo bolj izpopolnjene metode v tej zvrstvi morfologije, mu že zdaj priznavamo, da je pri določevanju korozijske intenzivnosti prvi uporabil kvantitativne metode ter s tem odprl že zelo stari diskusiji o vplivu klime na korozijo upanje za dokončno rešitev.

Ob Corbelovem preranem grobu sočustvujemo s kolegi v Lyonu, kjer je ustvaril z revijo *Spelation carso* ter z laboratoriji v okviru Državnega centra za raziskovanje pomembno evropsko središče za raziskovanje krasa. Vanj je z velikim zadovoljstvom vabil tudi raziskovalce iz socialističnih držav.

Ivan Gams

Nove oblike in organi zvezne organizacije geografov SFRJ

Kakor smo svoj čas v poročilu o osmem kongresu geografov SFRJ v SR Makedoniji (Geografski vestnik XL, 1968, str. 181) že poročali, je Plenum Zveze geografskih društev SFRJ ob tem kongresu sklenil bistveno reorganizacijo naše zveze v tem smislu, da se vanjo vključijo poleg društev tudi druge geografske institucije in da se v interesu kontinuiranega poslovanja osnuje v Beogradu stalni sekretariat Zveze kot administrativni organ Predsedništva zveze, ki v načelu rotira od republike do republike. Po postopku, ki se je zaradi teh bistvenih novosti nekoliko zavlekel, je bil novi statut Zveze geografskih institucij SFRJ ob koncu leta 1969 odobren in so se dokončno oblikovali ti-le organi Zveze:

Plenum Zveze sestavljajo poleg Predsedništva po trije zastopniki republiških geografskih institucij, ki so včlanjene v Zvezo.

Predsedništvo Zveze ima v tekoči mandatni dobi do IX. kongresa (1972) svoj sedež v Sarajevu. Predsednik je doc. dr. M. Bjelovitić (Sarajevo), podpredsedniki pa doc. dr. Sulejman Bakaršić (Sarajevo), dr. Ivan Crkvenčić (Zagreb) in dr. Dušan Dukić (Beograd).

Posle sekretariata v Beogradu vodi v imenu Predsedstva podpredsednik dr. Dušan Dukić, sekretar pa je asist. Milorad B. Sušić.

Organ Zveze za mednarodne stike je Nacionalni komite za geografijo SFRJ, ki ga sestavlja 6 članov. Za njegovega predsednika je Plenum izvolil akademika prof. dr. S. Ilešiča (Ljubljana), za člane pa doc. dr. Miloša Bjelovitića (Sarajevo), prof. dr. Ivana Crkvenčića (Zagreb), prof. dr. Dušana Dukića (Beograd), prof. dr. Mitka Panova (Skopje) in doc. dr. Miljana Radovića (Titograd). Sekretarske posle Nacionalnega komiteja opravlja sekretariat Zveze.